

Mercurialis (Bažanka)

synonyma: Cynocrambe, Discoplis, Synema

čeleď: Euphorbiaceae

Roste v Evropě a severní Africe zpravidla v podobě dvoudomé trvalky nebo polokeře, pouze 1 druh je asijský. Dorůstá výšky 10 - 50cm. Pod zemí vytvářejí oddenky. Samčí květy jsou klasnaté nebo hroznovité, samičí jsou jednotlivé, vyrůstající z paždí listů. Barva květů bývá žlutozelená. Plodem je tobolka.

Mercurialis annua (Bažanka roční)

synonyma: M. ambigua

oblasti: Alabama, Albánie, Alžírsko, Andalusie, Baleáry, Belgie, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Černá Hora, Česká republika, Delaware, Egypt, Francie, Illinois, Írán, Itálie, Izrael, Jižní Karolína, Kalifornie, Katalánsko, Korsika, Kosovo, Kréta, Krym, Kypr, Libanon, Libye, Lucembursko, Maďarsko, Maine, Makaronésie, Makedonie, Malá Asie (Anatolie), Maroko, Maryland, Massachusetts, Německo, New Jersey, New York, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Oregon, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Rakousko, Řecko, Rumunsko, Sardínie, Sicílie, Sinajský poloostrov, Slovensko, Slovinsko, Srbsko, Sýrie, Švýcarsko, Tunisko, Ukrajina, Velká Británie, Z Rusko

Pochází z Evropy s přesahem do Malé Asie a severní Afriky. Patří mezi jednoletky. Dorůstá výšky 10 - 30 (i 80)cm. Lodyha je dužnatá, má čtvercový průřez a od báze je křížmostojně větvená. Listy vyrůstají křížmostojně, mají široce kopinatý tvar s vroubkovaným okrajem a délku 1 - 6cm. Samčí květenství jsou prodloužená klasovitá klubíčka, samičí vyrůstají v paždí listů po 2 - 3ks. Barva květů je žlutozelená. Plodem je tobolka délky 1,8 - 2,7mm, šířky 2,5 - 3,5mm a vystřeluje semena. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. annua (Bažanka roční pravá)
- subsp. huetii

Má ráda teplo a sušší lehčí půdu na polích, rumištích, atp. Vyskytuje se jako plevel v okopaninách.

Množí se semeny.

Mercurialis canariensis

Mercurialis corsica

oblasti: Itálie, Korsika

Patří mezi endemity Itálie.

Mercurialis elliptica

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky 60cm. Listy jsou eliptické nebo kopinaté, dlouhé 1,5 - 4,5cm. Plodem je tobolka délky 3 - 3,5mm a šířky 3,5 - 4mm.

Mercurialis huetii

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky 15cm. Listy jsou dlouhé 0,5 - 2,5cm. Plodem je tobolka délky 1,4 - 1,6mm a šířky 2 - 2,5mm.

Mercurialis leiocarpa

Mercurialis ovata (Bažanka vejčitá)

synonyma: *M. longistipes*, *M. ovata* var. *longistipes*, *M. perennis* subsp. *ovata*

oblasti: Apeniny, Česká republika, Maďarsko, Malá Asie (Anatolie), Německo, Polsko, Rakousko, Švýcarsko, Ukrajina

Vyskytuje se ve střední a jihovýchodní Evropě. Patří mezi dvoudomé trvalky. Pod zemí vytváří plazivý oddenek. Dorůstá výšky 20 - 40cm. Lodyha je přímá a nevětvená. Při zemi bývá namodralá až nafialovělá. Vstřícné listy vytvářejí 3četné přesleny a vyrůstají na lodyze pravidelně. Mají široce obvejčitý tvar s krátkou špičkou délky 4 - 8cm a šířky 2 - 6cm. Řapík chybí nebo je krátký. Kvete žlutozelenými květy. Samčí jsou klasovité, složené z chudokvětých klubíček. Samičí jsou stopkaté. Plodem je tobolka. Patří mezi vzácné druhy C1.

Vyhovují ji sušší půdy bohaté na živiny s neutrálním pH v doubravách nebo na plné slunce.

Mercurialis perennis (Bažanka vytrvalá)

synonyma: *M. longistipes*, *M. paxii*

oblasti: Česká republika, Írán, Irsko, Itálie, Katalánsko, Krym, Německo, Polsko, Ukrajina

Pochází z Evropy. Patří mezi trvalky a opadavé rostliny. Dorůstá výšky 15 - 30 (i 40)cm. Pod zemí vytváří oddenek. Lodyha je nevětvená. Vstřícné listy mají plastickou žilnatinu, svěže zelenou barvu, vejčitý, kopinatý až eliptický tvar a pilový okraj. Jsou umístěny v horní třetině lodyhy. Samčí květenství je klas složený z chudokvětých klubíček. Samičí vytváří stopkaté květenství. Barva květů je žlutozelená. Vydává slabý nepříjemný zápach. Je jedovatá.

Vyhovují ji zásaditější půdy bohaté na živiny, stinné nebo suťové lesy.

Množí se oddenky.

Mercurialis reverchonii

Mercurialis tomentosa

oblasti: Andalusie, Katalánsko

Dorůstá výšky 20 - 75cm. Listy jsou dlouhé 1 - 6cm. Plodem je tobolka délky 3 - 4,4mm a šířky 4 - 6mm.

Další informace:

<http://botany.cz/cs/mercurialis-perennis/>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Mercurialis>

<http://kvetiny.atlasrostlin.cz/bazanka-rocni>

<http://prirodakarlovarska.cz/clanky/292-bazanka-vytrvala-mercurialis-perennis-l>

<http://rostliny.prirodou.cz/euphorbiaceae/mercurialis/>

<http://www.atlasbotani.eu/index.php?detail&cislo=1836>

<http://www.kvetenacr.cz/detail.asp?IDdetail=36>

http://www.lamagie.estranky.cz/clanky/bylinky/mercurialis-perennis---bazanka-vytrvala-_bazanka-lesni_.html

<https://www.rostliny.net/>